

KANTAR SIFO

JUNI 2020

ID-KAPNINGARNA ÖKAR IGEN

– BEDRAGARNA LÄGGER
I EN NY VÄXEL

MED NY DATA
KOPPLAD TILL
CORONA-KRISEN

TEMA: PRIVATPERSONER

mySafety
försäkringar

FÖRSÄKRINGAR FÖR EN DIGITAL VÄRLD

FÖRORD

Denna rapport är resultatet av en årlig undersökning vi aldrig velat göra. Resultatet visar att vi nog dessvärre behöver fortsätta i några år till. Vi började göra en stor, årlig undersökning via Kantar Sifo redan 2014 eftersom statistiken som fanns kring ID-kapningar i princip var obefintlig. Trots att vi då redan erbjudit vår ID-skyddsförsäkring i ett antal år insåg vi att kunskapen generellt var låg kring ID-kapningar och andra nätbedrägerier. Både bland privatpersoner och våra myndigheter. Målet var att öka intresset och kunskapen kring problemet för att i nästa steg förhoppningsvis minska risken att privatpersoner råkar illa ut och kanske även få polisen att börja ta brottet på allvar. Det målet har vi både nått och misslyckats med längs vägen.

Medvetenheten kring ID-kapningar har ökat markant de senaste åren. Inte minst genom att tidningar och media bevakar området mer intensivt. Myndigheterna å andra sidan har också fått upp ögonen för hur stort problemet är, men samtidigt får vi uppfattningen av att de tyvärr tycks ha gett upp på grund av att problemet känns övermäktigt.

För även om det i dag, till skillnad från när vi började erbjuda försäkringar inom området, är olagligt att kapa någons identitet, är det i princip ingen som åker fast för brottet.

Mest oroande är dock att antalet ID-kapningar ökar igen. Efter en minskning förra året ser vi nu en återgång till nära på samma höga nivåer som 2018. Även antalet försök till ID-kapningar ligger stadigt på en hög nivå. Läget ser alltså varken ljust eller ljusare ut. Dessutom tycks bedragarna anstränga sig ytterligare under den pågående coronapandemin, något vi undersökt lite extra.

Vi hoppas att vår rapportering på området fortsätter att ge större kunskap och förståelse kring vad som i dag är ett av Sveriges vanligaste brott.

KONTAKT
PA Prabert,
Vice koncernchef
+46 73 448 94 21
press@mysafety.se

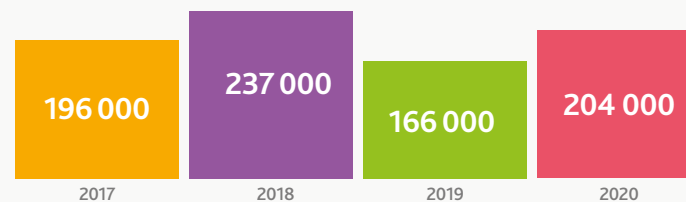
ÖKNING AV ANTALET DRABBADE

I år uppger 2,6 procent av de tillfrågade att de har blivit ID-kapade under året som gått. Det är tyvärr en tillbakagång från förra årets mer glädjande 2,2 procent. Vi ser alltså en ökning, om än inte helt tillbaka till de rekordhöga 3,3 procent som gällde 2018.

Omräknat mot den totala befolkningen i åldersspannet 16-79 år innebär det att runt 204 000 personer ID-kapades i Sverige under 2019*. I reella tal är det en mycket oroande siffra som också tyder på att bedragarna antingen lagt i en ny växel eller hittat nya, mer effektiva sätt att lura de som drabbas.

Bland män är det 3,1 procent som uppger sig ha blivit ID-kapade medan det bara är 2,1 procent av kvinnorna. Även åldersmässigt är det jämt fördelat, även om vi glädjande nog kan se att den äldre delen av befolkningen nu tycks drabbas i mindre utsträckning än tidigare. I åldersspannet 16-34 drabbades 2,8 procent, i åldern 35-55 var det 3,2 procent och bland de som är 56-79 var det 1,9 procent.

SÅ MÅNGA HAR ID-KAPATS DET SENASTE ÅRET

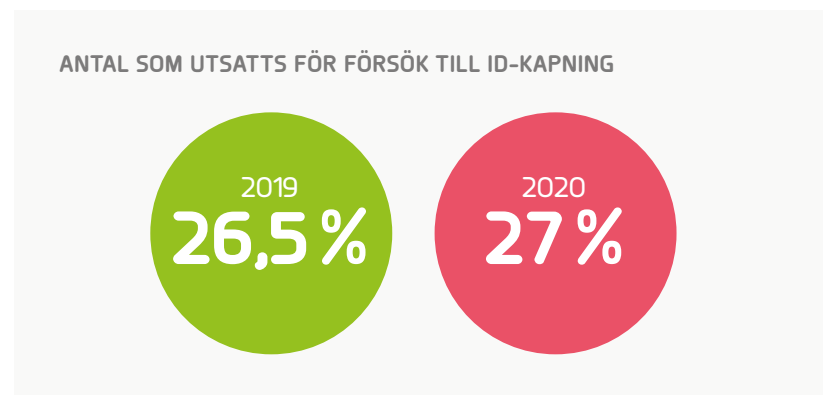

* Källa: SCB (total befolkningens mängd 2019 i åldrarna 16-79 år 7839518)

SAMMA MÄNGD FÖRSÖK SOM TIDIGARE

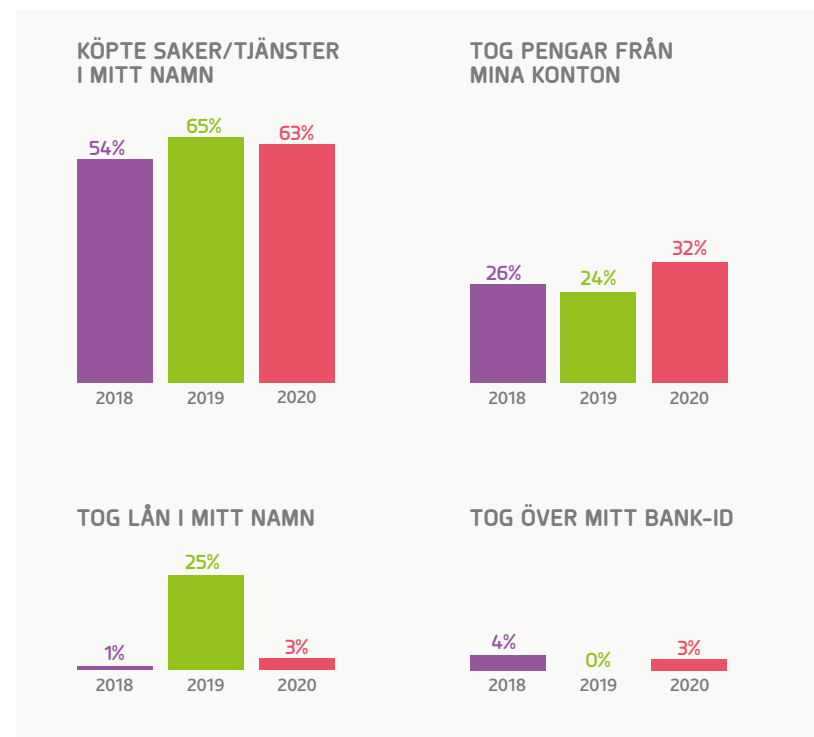
På frågan om de utsatts för ett försök till ID-kapning är det 27 procent som svarat ja. Motsvarande siffra förra året var 26,5 procent och nivån tycks alltså hålla sig på samma nivå som tidigare år. Även här kan vi konstatera att män är lite överrepresenterade med 29 procent drabbade jämfört med 24 procent bland kvinnorna. Vi ser att det är fler unga i gruppen 16-34 år som drabbas (29 procent) jämfört med 35-55 år (28 procent) och den äldre gruppen 56-79 år (24 procent).

Räknar vi om procentandelen mot den totala befolkningen mellan 16-79 står siffran kvar sedan tidigare år – över 2 miljoner svenskar har utsatts för ett försök till ID-kapning under det senaste året.

KÖPA SAKER PÅ NÄTET VANLIGAST

Bedragarna tycks ha ungefär samma mål med sina ID-kapningar som tidigare år. Vanligast är att det handlas saker/tjänster i någon annans namn. Att plocka ut pengar direkt från den drabbades bankkonto kommer på andra plats. Att ta lån i någon annans namn har i år däremot rasat rejält från 25 procent 2019 till 3 procent 2020.

VAD HÄNDE NÄR CORONA-PANDEMIN SLOG TILL?

Årets frågor ställdes precis i samma stund som corona-pandemin började svepa över Sverige och resten av världen. Ett par veckor efter utbrottet började det diskuteras brett i media huruvida antalet bedrägerier ökat eller inte under krisen. Vi bestämde oss därför för att göra en snabb uppföljning och om vi kunde få svar på frågan.

Undersökningen genomfördes den 12-16 maj 2020 och omfattade 1 433 personer i åldrarna 16-79 år som tillfrågats via Sifos webbpanel. Det är alltså ett lite mindre frågeunderlag än i huvudundersökningen, men likväldigt nog för att få en känsla för läget.

På frågeställningen om antalet bedrägeriförsök ökat, det vill säga om bedragarna utnyttjat corona-krisen för att försöka ID-kapa någon, svarade 12 procent ja. 1 av 10 svenskar anser alltså att bedrägerierna har ökat under denna period. 35 procent svarade nej och 53 procent vet ej.

Två procent, alltså runt 200 000 personer omräknat till hela befolkningen, säger sig ha blivit utsatta för ett försök till ID-kapning under den här tiden.

Siffrorna visar inte på någon dramatisk ökning, men exemplen är tillräckligt många för att vi ska kunna dra slutsatsen att ID-kaparna tyvärr inte har satt sig själva i karantän utan snarare arbetar vidare med än mer energi.

BITCOIN-BLUFFARNA – ID-KAPNING SOM YRKE

Under början av 2020 publicerade Dagens Nyheter en djupdykande artikelserie om de så kallade Bitcoin-bluffarna. I korthet handlar det om bedragare som under ett par år tillbaka, ofta genom falska annonser på Facebook, lurat till sig människor som trott att de investerat i kryptovalutan Bitcoin. I själva verket har dock bedragarna bara svindlat dem på deras sparpengar och lite till. Tittar vi närmre på reportaget ser vi att det i allra högsta grad också handlar om ID-kapningar.

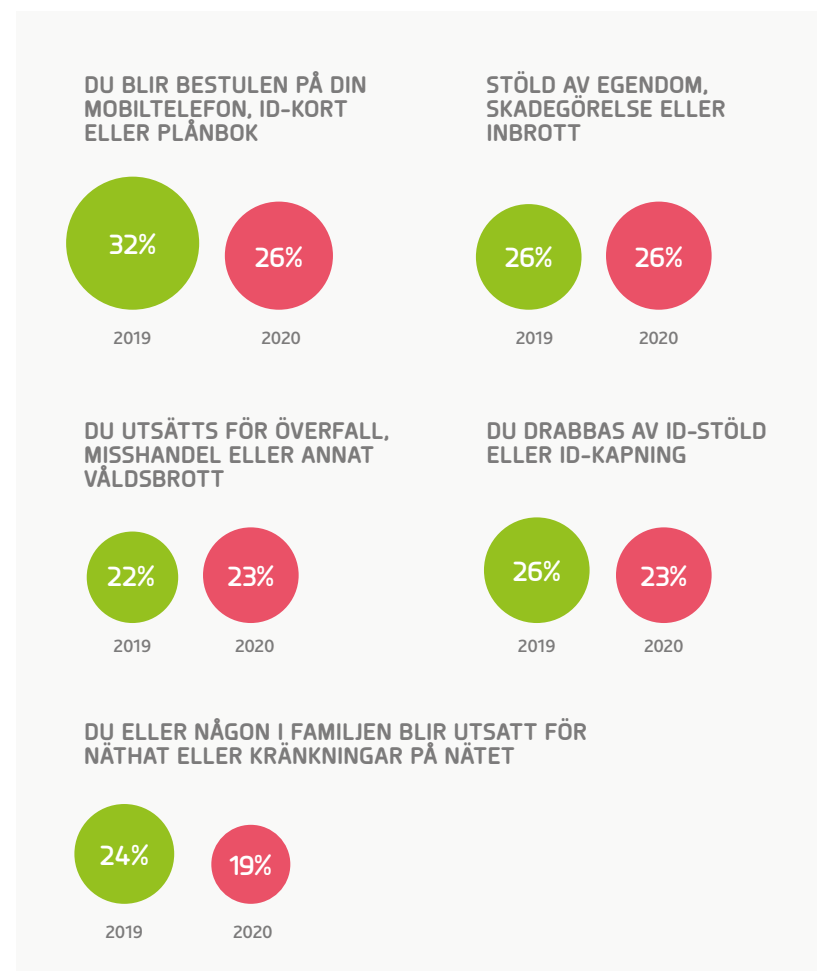
I flera av de exempel som visats i Dagens Nyheter's reportageserie ser vi hur bedragare lyckas ta kontroll över den utsattes dator. När det väl skett ansöker de om lån och krediter hos en rad, ofta mindre nogräknade företag. Det syns tydligt hur bedragarna använder sig av färdigifyllda digitala dokument och ansökningsblanketter. Och det går blixtnsabbt.

I reportaget får vi veta att bedragarna sitter i Ukraina. Ett ypperligt bevis på att det handlar om yrkeskriminella verksamma i internationella ligor. Ett videoreportage från Dagens Nyheter kan ses här:

<https://www.youtube.com/watch?v=oFmzb-obNgQ>

ÄR VI KANSKE PÅ VÄG MOT ETT MINDRE OROLIGT SAMHÄLLE?

Ett gott tecken i tiden är att människor överlag tycks vara mindre oroliga än tidigare för att råka ut för olika typer av brott och problem. Överlag ser vi en liten minskning eller samma nivåer som tidigare år på ett antal av våra frågor. Den enda ökningen, om än blygsam, är oron för att utsättas för överfall, misshandel eller andra våldsbrott.

DU UTSÄTTTS FÖR EN HACKERATTACK

18%

2019

16%

2020

DU DRABBAS AV BRAND, FUKT- ELLER VATTENSKADA I HEMMET ELLER SOMMARSTUGAN

24%

2019

20%

2020

VEM BÄR EGENTLIGEN ANSVARET?

Tyvärr kan de som drabbas av ID-kapningar fortfarande inte ha några större förhoppningar om att den ansvarige hittas och ställs inför rätta. Vi vet att problemet inte bara är stort, nära på övermäktigt, utan även att det är mycket komplext ur ett utredningsperspektiv. Det är helt enkelt mycket svårt att utreda och lagföra, men det får inte bli en ursäkt för att inte göra någonting. Att fortsatt lägga ner i princip alla ärenden utan utredning är oacceptabelt.

Tills den situationen ändras tycks tyvärr ansvaret än mer hamna på den som drabbas. Den som inte har ett försäkringsskydd eller andra typer av livlinor kan därför råka riktigt illa ut med stora skulder som följd. Skulder som ofta är mycket svåra eller omöjliga att betala tillbaka.

Ansvaret ligger även på alla oss som faktiskt känner till problemet. Vi räknar oss själva dit, men även du som läser den här rapporten. Gemensamt måste vi göra allt vi kan för att sprida kunskap och insikt. På så sätt blir förhoppningsvis fler vaksamma på att inte hamna i fällan och bli ID-kapade.

OM RAPPORTEN

Denna rapport är baserad på en undersökning genomförd av Kantar Sifo på uppdrag av mySafety Försäkringar. Undersökningen genomfördes i Kantar Sifos webbpanel under perioden 5-15 mars 2020. Totalt intervjuades 3 101 personer i åldern 16-79 år. Webbpanelen är riks-representativt rekryterad utifrån slumpmässiga urval. Det förekommer ingen självrekrytering i Sifos webbpanel.

Om mysafety Försäkringar

mySafety Försäkringar har sedan 20 år utmanat försäkringsbranschen med innovativa lösningar för såväl nya som gamla problem och brott. Vi är ledande inom ID-skyddsförsäkring samt andra trygghetstjänster som förenklar i vardagen. Genom partners och våra egna kanaler erbjuder vi försäkringar till privatpersoner och företag i Norden. mySafety finns till för dig alla dagar, dygnet runt. mySafety Försäkringar är en del av mySafety Group. För mer information, vänligen besök www.mysafety.se.

HUVUDKONTOR Telefon: 08-408 380 00 Tegelluddsvägen 21, 115 41 Stockholm